

Bartók Lajos.

Bartók Lajos különös kedveltje az Istennek, mert még mint újságírónak sem kellett elválni a költészet Isten-asszonyától, sőt az újságesinálás még szorosabbra fűzte a viszonyt közöttük. Husz év óta pöngeti a lantot s ez idő alatt, alig hiszem, hogy irt volna egy sovány kötetre való prózát. Mindjárt pályája kezdetén fölesapott politikai költőnek s a milyen termékeny volt szerelmi dalokban, épp olyan termékenynek, sőt termékenyebbnek kellett lennie a politikai költeményekben. A Bolond Miska, Üstökös annak idején ritkán jelentek meg Don Pedró szilaj, satirikus versei nélkül s mikor aztán vagy tizenkét év előtt maga alapított éleczlapot a Bolond Istók képében, akkor már barátai, kik szép jövőt jósoltak a fiatal lírikusnak, méltán aggódhattak, hogy tehetségét megeszi a politika. De nem úgy történt. Bartóknak a Bolond Istók részére is van tizenkét esztendő óta majd minden hétre egy, néha több verse is, de azért egy pillanatig sem maradt hűtlen a lírai költészethez.

A „Költemények“-et „Ujabb költemények“, a „Kárpáti emlékek“-et „Ujabb kárpáti emlékek“ követték. S közben drámával állott elő. Természetesen ezt is versben írta. Ez volt „A legszebb“, mely azonban még csak szép volt a „Kendi Margit“-hoz mérve: a „szebbik“ ez utóbbi. „Kendi Margit“ után jött „Thurán Anna“, a legszebb a három között. A három drámában szemmel látható az emelkedés, erős czáfolatául annak a neveléses babonának, hogy az újságírás („komoly“, avagy „élczes“), megrontaná az írói tehetséget. Az igazi tehetséget meg nem rontja semmilyen foglalkozás, legfőnnebb elvonhatja hivatásától, de ha van egy pár pillanata, melyet isteni hivatásának szentelhet, a kevésből mit e pár pillanatban teremt, kiragygog a teremtő genie.

Bartók Lajosban a lírikusnak határozottan ártott a politikus, de így meg-

osztva is, a mai nemzedék legkitűnőbb lírikusainak sorában van az ő helye. A nő és a természet kultusza, e két-tőért való szertelen rajongás: ez poétai karaktere. Az erdő fáit nem szokták nyesegetni s Bartók sem törődik a rímeknek csengésével-bongásával s versei az emelkedett stíli próza hatását teszik az olvasóra, melyekbe mintha csak öntudatlanul kerülhének a rímek. Ő nála nem a „dallam“ a fülbemésző, de a szöveg. A nő és a szent, a szabad természet kultusza: ez a költői

sokakat tett ellenségeivé. A politikai költő is csak akkor ír „jó verset“, ha az első impresszió alatt ír, csak így születnek a társadalmi félszedségeket ostromozó satirák, élczek is, de mire az újság kikerül a nyomdából, nagyon sok dolog ellenkező fordulatot vesz s más világitást nyer a higgadtan ítélők szemében. Ilyenkor aztán megvan a harag, méltatlankodás s az éleczlap-szerkesztő nehezen reparálhatja a sérelmet, mert hetenként csak egyszer jelen meg. Bartók is azok közé az emberek közé tartozik, kiknél a külső nem árulja el a belsőt. Sápadt, melankóliára hajló arczából nagyon nehéz fölismerni a szenvedélyes politikust, ki sokszor másoknak alig feltűnő jelenségekre szórja haragjának villámain.

Justus.

Bartók Lajos.

karakter az, melyhez következetes maradt pályája kezdetétől mostanig, még drámáiban is. Az első személy mind a három drámájában a nő.

A „Thurán Anna“ szerzője a negyvenes felé jár s husz év óta szolgálja az irodalmat. A nagy közönségnek benne van a kegyében, de annál kevésbé a tónust adó emberekében, mert az idők folyamán hol az egyik, hol a másikuak volt alkalma fölszisszeni Bolond Istók esipkedéseitől. Való, hogy Bartók az események hirtelen benyomása alatt

Őszi felhők.

I.

Már kopogatott az ősz,
S itt hagyá a föld felett
Látogatójegyeit,
A hulló leveleket.

Sárga pergamenlapok,
Rá fehéren hull a hó,
S kit majd bejelent: az új
Vendég sem mulattató.

Az öreg föld elborul.
Kedvét veszti jöttökön.
Távozásuk lesz öröm,
A szép kikelet ha jön.

Őt virág jelenti be,
Mit a föld ölére hájt,
S ez megifjul tőle majd,
S hervadt szive még kihajt!

II.

Őszi eső, őszi köd, őszi szél,
A fáradt nap legnyugszik, alig kel.
Vert vezéreként bujdos az égen át,
A tél ellen veszté el a csatát.

Összevonva zászlaja, a sugár,
Nyomon űzi ellene, űzi már.
Győzedelmet harsogó vad szelek
Tánczot járnak a kopár táj felett.

A határt nagy káróvga lepi be
Varjú, holló martalóc szerege.
S az akácot, mely pusztán ott borong,
Elborítják, mint sötét, sűrű lomb.

Majd megárad fellegek tábora.
Az utolsó napsugár is oda!
Vízözön hull feketén, szaporán,
Farkas-ének zeng a zord éjszakán.

Pusztá partu folyóvíz lesz az út,
A sötétség mossa el a falut,
Bolygótűz is sírokból, temető
Fejtái közt kihálni gyúl elő.

Nem ver a föld, a nagy szív már elállt.
Hideg, némán szenved a halált.
Sírátó köny, búcsúdál, szemfedél:
Őszi eső, őszi köd, őszi szél!

Bartók Lajos.

A megoldott probléma.

— Jelenet. —

Írta: Molnár Gyula.

Személyek:

Kondorossy Kornél, mérnök. — Huberth Honka,
gazdag k. a.

—
Színtér: gyönyörűen bebutorozott szalon.

Honka (egyedül ül).

Ha igazat adok a szívemnek, úgy bizonyára Kornél eljön ma. . . Oly repesve várom érkezését. . . Hiszen szeretem őt . . . szeretem a tegnap mondott kissé nyers szavaiért . . . Mert valójában ügyes, művelt, szellemes ember, kivél élvezet a csevegés. . . de néha nem tudom mi lelte? . . . Hallgatag, komoly . . . mintha izgatott volna . . . messze repül el tőle a nála megszokott pajzán, játszi derült kedve. Látszik rajta, hogy valamit mondani szeretne a mérnök ur . . . (Nevet.) Aztán azt hiszi, hogy nem azért vagyok nő, hogy ki ne tudám találni, mi bántja a szívét. A kis Ámorka jól belötte nyilat a mérnök ur szívébe. . . no meg az enyémbe. . . (Gondolkozva.) De hát igaz volna-e csakugyan, hogy Kornél szeret-e? . . . Valóban tetszeném-e neki? . . . Azért volna-e olykor-olykor olyan izgatott, hogy be akarná vallani nekem a szerelmét? . . . Nekem? . . . Tehát engem tüntetett ki a többi hölgyek felett. . . De Istenem! lám ilyenek a férfiak, csak olykor-olykor akarják tenni vallomásaikat! . . . A tegnap mondott nyers szavaiból azt vettem ki, hogy itt lesz nemsokára az idő, a mikor te! szegény kis szívem az ő férfias kebelében fogsz nyugodni! . . . Néha igazán nyers mint egy mérnök, ki csak számokkal vesződik és nem tudja kiszámítani, vajjon mennyi az én pajzán kis szívem érzelmének tartó szilárdsága. . . Istenem! azt mondják a matematika csallhatatlan s vele még a legkomplicáltabb problémákat is meg lehet oldani. No abban kételkedem. . . Itt vagyok élő példa én magam. . .

Kornél kitünő mérnök, ügyes, szakavatott, elismert. . . Én egyszerű csacska leányka vagyok, kire az a kis pajzanság az angol-nők zárdájában ragadt. . . nem is olyan nehezen megfejtendő probléma . . . és ime Kornél azért még sem tudja, még sem érzi, hogy piczi szívem teljes érzelmvilágával érette rajongok. . . Csak félig kell kiejteni a szeretem szót, hogy rögtön a kebelére repüljek, hogy ajkam ajkára tapadjon a szerelem ki nem fejezhető emez ékesszólásával. . . Istenem! bűnül sem lehet fehélni azért, hogy vágyom a csókjaért . . . mert hiszen ez oly ismeretlen valami előttem, miről csak az angol-nők zárdájában hallottam a barátnőimtől egyet s mást . . . de magamon sohasé tapasztaltam. . . Pedig Ottília azt mondta volt: hogy a csók a férfiaknak legszébb költeménye. . . Valóban vágyat érzek máma elolvasni. . . Nem tudom ir-e Kornél az ajkra oly ékesszóló verset, mint a milyenről Ottília tett említést. . . Szerinte nincs nagyobb boldogság, mint a csókba fojtott érzelem. . . Azt mondta, hogy mikor a harmadrendű cousinja loppal megcsókolta, hát egész arca lángba borult. . . igen. . . ő érezte. . . szemei a szerelem tüzeben villogtak, mint Róbert a cousinja megjegyezte. . . Valóban elpirulnék-e én is? . . . Hogy szemeim izzó lánggal lobognának . . . no akkor úgy lesujtanám tekintetemmel Kornélt, hogy térdre borulva esdélkezne igalomért. . . Igen. . . irgalomért. . . (összerezzen.) Ime már mennyi mindent összefecsegtém. . . Az idő immár emult, a melyben Kornél rendszeren megszokott látogatni. . . (Homlokára üt.) Az ám! . . . Csak most jut eszembe. . . No megálljon maga gonosz. . . Kikap még tőlem ezért. . . Lám! teljesen megfeledeztem arról, hogy Kornélt láttam a délelőtt, a mint Izabellát, a csinos özvegyet kísérte. . . Az özvegyet! . . . No bizony, mintha oly nagyon szép volna, milyenek állítják. . . Piszte orra van, erősen rizporozza magát. . . Csunyanak azért még sem csunya. . . Van valami sikkes benne. . . Talán éppen azért tetszik Kornélnak? . . . (Megtántorodik.) Istenem! Istenem! rettenetes érzelem fog el. . . Félek. . . rettegek, hogy Kornél most is nála van, azért késik! . . . Nagy Isten! ha már nem szeretne? . . . Szegény szívem! . . . féltékenység vesz erőt rajtam. . . Ha Izabella hálójába kerítené . . . ha elhódítaná tőlem . . . szegény szívem összetörne alatta. . . Meghalnék! . . . (Pathoszszal.) Istenem! meghalnék a szegyéntől, de bosszudástól. . . Eltemetnének. . . de bosszút állnék rajta . . . bosszút. . . Megmondanám a mamának, hogy tudassa vele, hogy érette haltam meg. . . aztán feljárom kísérteni hozzá a sírból, meg fogom tudni akadályozni egybekelését Izabellával. . . Meg én! . . . De miket

is beszéllek én itt össze? . . . Hiszen lehet, hogy dolga van másutt, a hivatalban. . . Számol és nem jut eszébe, hogy én itt vergődöm kinaimban, mint a kalitba zárt kis madár! . . . Istenem! hát tövisei is vannak a szerelemnek! . . . Mintha egy kis méh fulánkja hatolt volna be a szívembe: a féltékenység! . . . Oh! ugy szeretem Kornélt, hogy . . . hallga! léptek a tornáczon! Valaki jön! Istenem! a léptek elhangzottak . . . és ő még mindig késik! . . . Az óra már ötöt mutat. . . Egy órai késedelem. . . mikor fogja ő ezt behozni? . . . De iszonyu ez a bizonytalanság! . . . Pedig szívem azt sugja, hogy ma eljön . . . eljön . . . azonban mikor? . . . No csak jöjjön, megbosszulandom rajta kínos nyugtalanságomat, melyet késedelemével okozott. . . Meg én! . . . Nézzük csak, mit is teszek!? . . . (Gondolkozva.) Nem szólok hozzá? . . . Az rossz lesz . . . mert ő is hallgatni fog. . . Sirjak, aztán könnyes szemekkel találjon? . . . Ez sem helyes, mert mondta, hogy ki nem állhatja a siró hölgyeket. . . Mit tegyek hát? . . . Haragot mutassak? . . . Akkor meg kinevet. . . No meg van: duzzogni fogok! . . . Oh! hogy csak most jutott eszembe. . . Hisz' nincsen alkalmasabb fegyvere a nőnek, mondta egy francia író, mint a duzzogás! . . . Furesa! miért mondta ezt éppen egy francia író, hát magyar írónak nem juthatott volna ez az eszébe? . . . Valóban mindenben hátra vagyunk a francziák mögött! . . . A duzzogás! oh! a duzzogás! . . . Lássuk csak, ellent tudna-e nekem állani egy férfi, ha duzzogok. . . (Mutatja.) Összeránczolom a szemöldökömet, összeszorítom az ajkamat, hátra kulesolom a kezemet . . . komoly pózba vágom magamat aztán uraim, itt az élethalálharcz. . . Igy ni! . . .

(Köpoztatás hallatszik.)

(Honka összerezzen.) Istenem! ez ő! . . . itt van már! . . . az alkalom kínálkozik . . . meg kell sikeresen oldanom a problémát . . . bátorság . . . szívem . . . bátorság! . . .

Honka (kiáltva) Nem szabad! (Félre.) Várjon most ő is odakünn, mint én várahoztam itt oly soká, oly hosszasan utána. . . Szeget-szegeg! . . . Majd meglátjuk, édes mérnök ur, oly kellemes-e a várahozás, milyenek gondolja. . . Ugy ám! . . . Büntetésül várahozni fog ott, az ajtó mögött egy negyed óráig . . . de nem, tovább egy fél óra hosszág. . . (Lábdörgölés hallatszik künn.) Ahám! a mérnök ur türelmetlenkedik! . . . pedig oly kellemes ám a várahozás, nem gondolja? . . . Vár, igen! (Toppant a lábával) vár egy fél óra hosszág . . . addig be nem ereszttem . . . nem bizony . . . bűnhődjék, ha annyira megvárahoztatott egy fiatal hölgyet. . . Udvariasság, ugy-e udvariasság ez öntől, tisztelt

Kondorossy ur? No, csak tegye türelmét próbára... Én eddig számítottam az órámon a perczeket... (Kiveszi arany óráját.) Egy... kettő... három perc... (A kopogtatás ismétlődik.) Lám! milyen türelmetlen a gonosz... De Istenem! Kornél nagyon flegmatikus egy ember... még képes arra, hogy elmegy... megteszi... Eleget várakozott már. (Hangosan kiáltja): Szabad!...

(Kornél kissé bosszus arccal lép be.)

Kornél. Jó napot! Honka nagysám... De sokáig megvárakoztatott... Már éppen el akartam menni!...

Honka (hangosan.) Ugy találja, hogy megvárakoztattam volna Kondorossy ur?... (Féltre.) Lám megmondtam, hogy mindjárt elment volna, ha még tovább várakoztatott... (hangosan.) De hol is késett ma oly hosszú ideig?

Kornél (hamisan.) Talán bizony magácska égő türelmetlenséggel várta volna jöttömet?... Honka nagysám... No hiszen ez természetes... Nem úgy volna?... Eltaláltam?...

Honka. Maga Kondorossy ur, mindig olyanokat talál el, mi, ha igaz volna, sem vallható be... Különben most nagyon csalódott volna, ha azt hinné... (Duzzogva.) A délutánt Baradlaynéknél, a csinos Izabellánál tölté kétségtelenül?... Eltaláltam?...

Kornél. Csalódik, kedves Honka nagysám... A délutánt az irodában és otthon töltöttem el, valami felett töprengve...

Honka. Számolgotott nemde?... aztán elfeledte, hogy tegnap megígérte volna, hogy ma négy órakor komolyan beszélni akar velem?... No az igen természetes, a férfiak nagyon feledékenyek... mikor nőknek tett ígéretükől van szó... Vagy nem úgy volna?...

Kornél (szenvédélyesen.) Igértem... igen ígértem, Honka nagysám... de hogy a kellő időben nem érkeztem meg, annak oka azaz izgatott állapot, a mely a komoly dolgokat rendesen megszokta előzni... így...

Honka (daczosan.) Például a földbeméréseknél, mikor a mérnök uron erőt vesz az izgatottság, mert a pontok bár jól felmérték... de a számítás még sem talál... mert a számok közül előmosolyog egy szöke asszony gyönyörű, csókolni való képe... mely bizony... nagyon megtudja zavarni egy fiatal ember fejét... Nos? nincs igazam?...

Kornél (bosszusan.) Ma már megint gúnyolódó kedvében van, bájos Honka nagysám... Csak rajta... ma tere van... De arra kérem, ki ne nevéssen, ha újra csak arra, az előbb említett komoly elhatározásra térek vissza... Az ember míg fiatalabb, könnyebbvéü, csak a mával törődik és komoly gon-

dolatokat vajmi ritkán forgat meg fejében... mikor azonban megállapodottabb lesz... akkor vannak pillanatai melyekben bonczolóra veszi azon komoly érzelmeket melyeket bennséjében őriz.

Honka (duzzogva.) De üljön le, édes mérnök ur... úgy áll itt, mintha alamizsnát akarna kéni tőlem, pedig biztosítom, hogy egy krajczárom sincs ám!...

Kornél. (Honka mellé ül le egy zsölyére.) Mit törődöm én azzal... mikor van olyan valamije, mit ha alamizsnául ad nekem, hát a föld legboldogabb emberévé tesz vele...

Honka (hamisul.) Meg talán mérnökévé... nemde?... De igazán, úgy veszem észre, hogy ma rettenetesen unalmas, mérnök ur... No persze, ha az ember számokkal vesződik egész nap, aztán mély izgatottság fogja el a komoly dolgok előtt... hát bizony akkor könnyen megmagyarázható... De beszéljen másról, mi kissé felvidámitson, hiszen látja, hogy mindjárt elásitom magamat, aztán magára vessen... és ne merjen műveletlen hölgynek magában elnevezni...

Kornél. (bosszusan félre.) Mi lelte ma Honkát?... Igazán nem ismerek rá... (Hangosan.) Tehát úgy találja, hogy ma rettenetesen unalmas vagyok... Mint egy mérnök, ki számokkal vesződik, teszi hozzá gondolatban... Am legyen... Ma olyan hangulatban vagyok, hogy egy csepp derült kedvet sem tudok magamra erőltetni... Elismerem, hogy unalmas vagyok ma, akárcsak egy erős, nedves őszi nap... Honka nagysám, reám sem figyel... megbántottam volna?...

Honka. (közönyösen.) Oh! a világeért sem, édes mérnök ur... csak folytassa, hallgatom... De tudja, ma rossz kedvem van... Valami lehangoltság vesz erőt rajtam... futó bágyadtság... aztán kissé szorakozott vagyok...

Kornél. Azt veszem észre... kétségtelen a miatt, hogy én vagyok mellette és untatom... Tudom, hogy ha Virágosi az erdész barátom banális élezeivel mulattatja, akkor kellemesen szorakozik... no, természetesen... hiszen derék, délcegz alak, kellemes módorral... szép férfias magatartással... aztán Honka nagysám rendes udvarlója, ki el nem mulasztja soha sem az alkalmat, hogy az utcán elkísérhesse... hiszen nagyon szívesen látják... miért ne tenné?...

Honka. (félre.) No most engem gyanúsít... azt hiszi, hogy Virágosi szeretem... ily tévedés!... (hangosan.) Igen, a kedves, szeretetreméltó ember mindég szíves fogadtatásra talál a hölgyeknél, de a közönyös, unalmas férfi mindíg ellenszenves!... Hiszi-e mérnök ur?... (Duzzogva hátat fordít...)

Kornél. (félre.) Istenem! megharag-

gitottam... pedig igazán nem ezt akarom elérni... hiszen úgy szerettem!... (hangosan.) Honka nagysám!... (semmi felelet.) Honka nagysám!... Hallgasson meg!... Honka nagysám!... Haragszik? oh! mondja... haragszik?... megbántottam?... szóljon kérem az égre!... Kétségbe esem... (félre.) Megőrülök, ha ma meg nem tudom, szeret-e vagy sem... (hangosan.) Honka nagysám! kérem... csak egy szóval mondja, hogy nem haragszik... Mondok valamit... Röviden mondom... becsületesemre nem leszek unalmas... (mellé térdel.) Honka nagysám... szívem az érzelmek izgatottságában... a szenvedély hevében háborog... izgatott vagyok, mert szeretem, imádom... igen imádom szívem legszentebb érzelmével... a szerelem isteni lángjával... egész gondolat világommal... A mióta kedves lényét ismerem, megismerkedtem azzal az idegen érzélemmel is, melynek szerelem a neve... Oh! bűbajos szó... szívem, lelke csak önért dobog, édes Honka... igen... úgy van... Majd szétszakítja keblemet, ez az érzelm... Azt mondja száraz vagyok, mint egy mennyiségtani képlet... csalódik... higgye el Honka, a maga arcza mosolyog elé a számításaim közben... a maga mosolygós ábrázatja jelenik meg minduntalan lelki szemeim előtt... biztatva, nógatva... Nem tudok olyankor semmit... az egyszer egyet sem tudom... becsületesemre... azt sem... a szerelmem uralkodik egész lényemen... boldoggá tesz, bár nem vagyok bizonyos benne, hogy szeret... Imádozott Honka nagysám... mondja, hogy szeret és ismét a legboldogabb emberré tesz egyetlen egy szavaeckája által!... (Reánéz.) Istenem! elaludt!... (Hosszu szünet, aztán pihegve nyúl a szívéhez.) Elaludt... oly közönyös vagyok előtte, hogy elalszik ledszenvedélyesebb szerelmi vallomásomon... oh! én szerencsétlen!... oh! én boldogtalan!... Immár tudom, hogy szerelmem nem talál viszonzásra nála... Szegény szívem összezúzódik e csapás terhe alatt... Elaludt... szerelmem villogó mécsé elaludt!... (Féltre.) De vajjon igazán elaludt volna?... Nem hiszem... vajjon?... oh! elme! tudomány most sugallj belém valami gondolatot!... Elaludt!... de ha elaludt, hát fel kell ébreszteni, mert akkor nem alszik majd az éjjel... Igen ám, de hogy ébresszem fel?... A szemét csókoljam meg vagy az ajkát? Bár az utóbbit jobb szeretném... Vagy átöleljem?... No ez sem rossz éppen... Meg van... (hangosan.) Honka!... (Félre hajol, halkán.) Honka!... Nem ébred... Honka!... (Mindjobban ajkához hajol.) Honka! megcsókolom... becsületesemre megcsókolom, Honka!... (Megcsókolja gyengén az ajkát.) Nem ébredt fel... Csak a fejét mozdította

meg! . . . Oh! áldott alkalom! . . .
Mily jól esett! . . . Istenemre! mily jól
esett! . . . Próbáljuk meg még egy-
szer. . . (Felé hajol újra.) Honka! . . .
megesőkölom újra . . . Honka! . . .
(újra megcsókolja.) No ez is meg-
történt, a nélkül, hogy felébredt
volna. . . Isteni alkalom. . . Mézet
lopni titkon az ajkáról . . . oh!
rózsapiros ajkak! . . . kecses száj!
. . . imádlak Honka! . . . No még
egyszer. . . Próba szerencse! . . .
(újra megcsókolja erősen.)

Honka (hirtelen felugrik és
haraggal.) Uram!

Kornél (szabódva.) Nagysám!

(Szünet.)

Honka (felkiáltva.) Ugy vet-
tem észre, mintha elaludtam volna!
. . . Ilyen dolgot! . . . Nem esoda,
hogy mikor egy unalmas ember
szavait hallja az ember, elalszik
. . . aztán még milyen vakmerő!
. . . (Félreszól.) Lessük a hatást!

Kornél (felre, bánatosan.)
Unalmas ember! . . . az én va-
gyok! . . . Isten hozzád, szerelem!
. . . vége van . . . álmodtam egy
szépet . . . reméltem . . . és ime
esalódtam. . . Aludt! . . . igazán
aludt! Azt hittem pedig, hogy
tetteti magát . . . hogy csak
játék az egész. . . Nem. . . Ko-
molyvalóság! . . . Szívem izzé-
porrá megy össze. . . Érzem. . .
Minek nekem immár az élet? . . .
Ha nem szeret . . . ha nem sze-
ret. . .

(Honka esiptéjével babrál.)

Kornél (lehajtja fejét félre.)
De nem . . . nem, ne lászon még
könnyezni, . . . hogy aztán gúnyt
üzzön legszentebb érzelmeimből.
. . . Félre ismertem a leánykát.
. . . Azt hittem egyike azoknak
a művelt, okos, szende leánykák-
nak, kik fogalommal sem bírnak
a világias nagyképűsködésről, hiu
kacérságról. . . Azt hittem, jól
olvastam szemeiben . . . azok
szíve érzelmeit tükrözték vissza.
. . . Csálódtam . . . egy festett
oltárképet imádtam hát amyi
ideig. . . Szívemben egy csalfa,
hiu, kacér teremtés foglalt helyet
annyi időn belül. Szegény szívem
. . . és hogy szeretem mégis . . .
De milyen gyáva érzés sugja
belém ezt a rettenetes gondola-
tot! . . . Nem . . . az nem le-
het, hogy egy leányka, angyali
ártatlan arczával, bájos modorával
ily áhok szívet takarjon. . . Hi-
szen szemei másról regélnek . . .
a boldogság örökszép költeményét látsza-
nak elzengeni ajkai. . . Nem . . . az nem
lehet, hogy Honka játékot üzne legszen-
tebb érzelmeimből. . . De ha úgy volna! . . .

Istenem! ha úgy volna. . . Oh! akkor
érezem, nem tudnék neki megbocsátani.
A férfiúi méltóságom porba tiporva,
nem tudnám szeretni . . . oh nem. . .
De vessük végét ennek a komédiának!

Kornél (pathoszszal.) Az imént
nagyon unalmas voltam és hozzá vak-
merő is . . . mondja ön. . . Elismerem.
Legszentebb érzelmeimet zengtem el
kegyed előtt . . . a mérnök modorá-

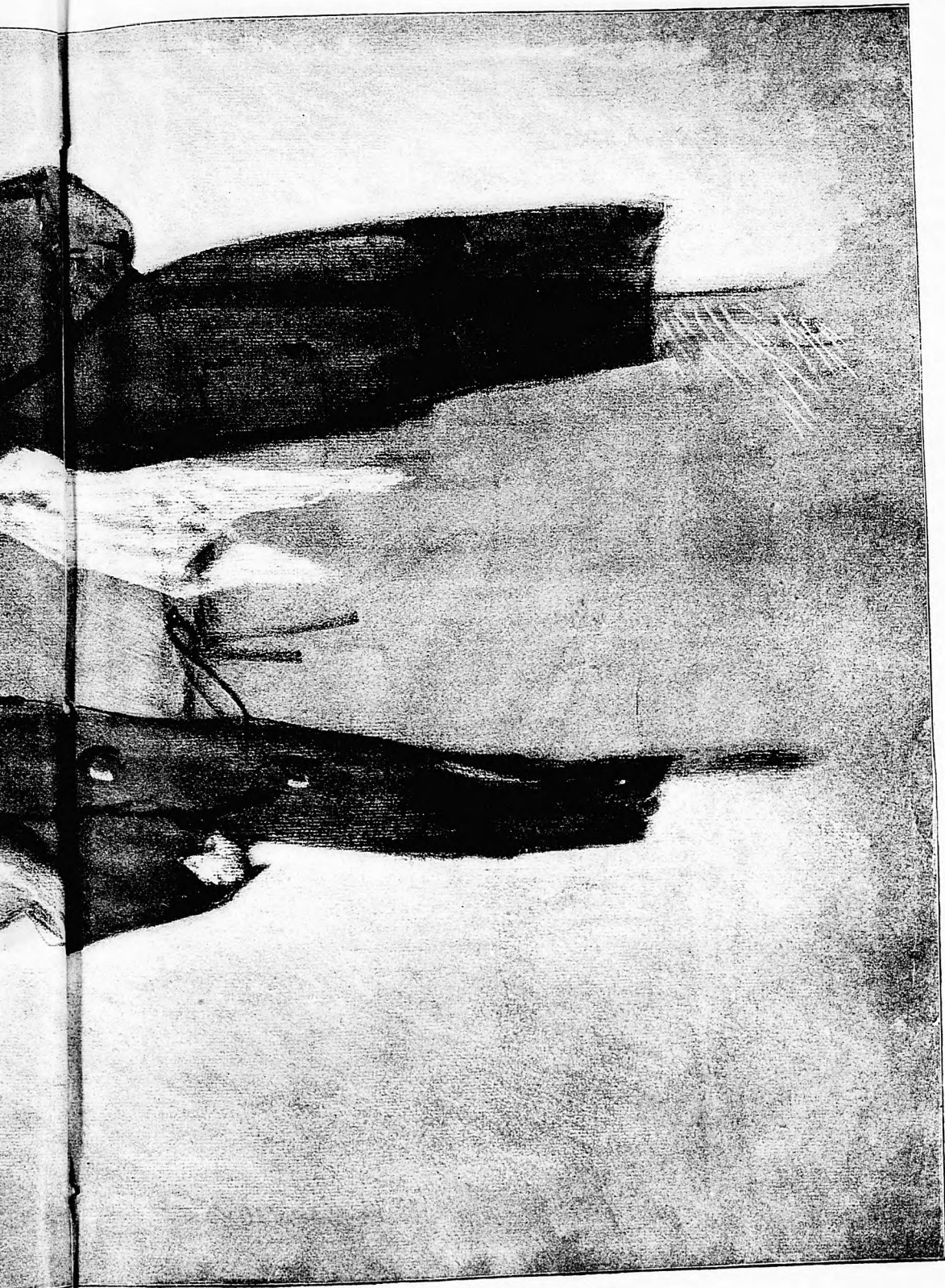
. . . (Haugosan, felé fordulva.) Tisztelt
Honka nagysám, nagyon komoly szavam
volna önhöz! . . .

Honka (megijedve.) Hallom uram!

ban . . . komolyan, átérezve . . . és
nem könnyed, jászi kedvvel, melyet
úgy látszik, szeret . . . Komoly voltam,
mint komoly volt az ügy: a vallomásom,

mely szivemből fakadt . . . Nem tudom, hogy mi benne, mi annyira elálmosította önt, hogy elaludt . . . Oh! igen elaludt . . . hiszen kétszer, háromszor csókoltam meg ajkát, a nélkül, hogy felébredt volna . . .

gommal újra elálmosítsam . . . vagyok bátor magamat Nagysád kegyeibe ajánlani . . . Távozom! (Meg hajtva magát.) Isten önnel, kisasszony! (Távozni akar, de Ilonka megragadja a karját.)

Ezt megjegyeztem magamnak . . . Ilonka nagysám! . . . Most pedig nem akarva, hogy terhére legyek önnek továbbra is . . . Nem akarva, hogy unalmassá-

Ilonka (ijeltlen.) Kérem . . . mérnők ur . . . maradjon . . . (Izgatottan.) Félre ért . . . rosszul cselekedtem . . . kérem, Kornél, ne higgyen gonosz, kaczer-

nőnek . . . Jelenléte nem unalmas reám nézve, nem . . . Ellenkezőleg . . . Legyen meggyőződve, hogy . . . hogy fáj a szívem, látva, hogy mily kint okoztam önnek a szavaimmal . . . Pedig legyen meggyőződve, hogy játék volt az egész . . . egy kedves kis jelenet, melyet úgy magam gondoltam ki . . . Nem aludtam! . . .

Kornél (hangosan.) Nem aludt? . . . (Félre.) Istenem! tehát nem aludt? . . . tehát viszont szeret? . . . Oh! mennyi boldogság! . . . No hanem azért én is megtréfálak . . . (hangosan.) Annál rosszabb! . . . Mert tudja meg, Ilonka nagysám, hogy komoly ember vagyok . . . érzelmeimet komolyam veszem, annyira komolyan, hogy nem tűröm miszerint tréfát üzzenek belőlök . . . Igen! . . . tréfát . . . Legyen meggyőződve, édes Ilonka nagysám, hogy bármennyire szeretem, de prózai ember vagyok . . . Imádtam, de most már nem, . . . mert az a nő, ki egy férfi legszentebb érzelmeit víg tréfa tárgyává teszi, nem érdemli meg, hogy tovább is szeressük . . . Végeztem! Isten önnel!

Foghuzás után, Karvaly ereleti rajza.

Ilonka (felkiált.) De Kornél! esküszöm, hogy nem tudtam, hogy ennyire zokon fogja venni . . . Esküszöm, hogy viszont szeretem, . . . hogy osztom érzelmeiben . . . Meg akartam büntetni a miatt, hogy olyan későn jött ma . . . azért gondoltam ki az elalvást, . . . mert szívem megsugta, hogy ma bevallja a szerelmét . . . Aztán azt gondoltam, hogy elalszom vallomása alatt, maga pedig észre veszi és . . . és meg fogja csókolni ajkamat, hogy felébresszen . . . Egyszer, kétszer, háromszor . . . tiszszer . . . De oly sokáig habozott, . . . hogy mást gondoltam azon idő alatt . . . Meg akartam ijeszteni a haraggal . . . Istenem! lám hová vezetett ez? . . . El akarja hagyni Ilonkáját . . . távozni akar most is, annak oldala mellől, ki úgy szereti . . . megalázza magamagát ön előtt . . .

Kornél (hidegen.) Végeztünk . . . Isten önnel! . . . (Egy lépést tesz az ajtó felé.)

Ilonka (felkiált.) Kornél! (Aztán karjaiba omlik, ki ajkait csókolja.)

(Szünet.)

Ilonka (ébredve.) Istenem! . . . hol vagyok? . . .

Kornél (vidáman.) (Félre.) Jó helyen! . . . (Hangosan.) A karjaiban te édes, te drága szívem te! Szeretett Kornélod karjaiban, kedves Ilonkám . . . édes kis madaram!

Ilonka (vidáman.) Tehát nem távoztál el te csunya mérnök te! . . . Nem hagytad el a te édes Ilonkát . . . ki oly forrón szeret, hogy majd bele halt kínos fájdalmába . . . Igazán, itt vagy mellettem? . . . Nem mentél el? . . .

Kornél (félre.) No azt a bolondot igazán nem tettem volna meg . . . (hangosan.) Próbára tettelek csak, mint te engem, . . . csakhogy azzal a különbséggel, hogy te elajultál a próba alatt. . . No az elajulásra nem számítottam . . . drága angyalom, kincsem te! . . . Megijedtem ám nagyon . . . Még most is remegek belé a gondolatnál, hogy valami komolyabb bajod történt volna. . .

Ilonka (vidáman a karjaiba borul.) Oh! attól egy cseppet sem kellett volna tartanod . . . mert jól begyakoroltam ám az angolnók zárdájában . . . De most, hogy már tul vagyunk a szeretleken, mond még egyszer: szeretlek.

Kornél (vigan.) Szeretlek Ilonkám!

Ilonka (ugyanugy.) A mama előtt is? . . .

Kornél. No természetesen!

Ilonka (pathoszsza.) Ez esetben, mérnök ur . . . karját . . . menjünk a mamához audenciára. . .

Kornél (megcsókolva) Te kis gonosz te!

(A függöny legördül.)

A vendégkönyv.

A tenger zúgott albergónk előtt . . .
S mig elmerengve néztem.
Szobámba egy leányka jött,
Nagy könyvet hozva kézben.

„Signor“ — susogta csendesen —
„Csak arra kérem szívesen . . .
Vendégeinknek könyve ez.
S a Signor lesz olyan kegyes,
Beírja itt nevét s a szép hazát,
A melyből hozzánk utra szállt“.

És földre sítve szép szemét,
Az ócska könyvet tárta szét,
És várakozva asztalomra tette. . .

Csodáltam én e szép leányt felte.
A tiszta fényt az arcán, homlokán.
Csodálta volna Tizián;
Nyakát, mely síma mint a hó,
Márványba véste volna Michel Angelo.
És hallgatám szavának dallamát;
Mert, mint a csemetyészó, olybá vált
Itáliának zengzetes beszéde,
Amint e két piros ajk beszélte.

Sokára szóltam: „Szíve-en,
Amint kívánja, kedvesem!
Beírom, hogyha kell, szerény nevem,
S egy szép hazáét túl a tengeren“.

. . . S tintába mártva tollamat,
Már írni készülék, hol hely maradt; —
De hirtelen egy gondolat
Megállítá a tollamat:
Az eszme, mely utamban szertesztét,
Mint árnyékom, ugy elkísért.
Az útban sokszor kérdezék: ki ön?
Hova megy? honnan és mióta jön?
S a mint szokás, mindenkor ráfeleltem —
De mindenkor megdöbbsent tőle belkém.

Most melán gondolkodva kisség,
Az ócska könyvbe bétékint k,
Hogy lássam: vajjon ennek mit feleltek,
Kik én előttem innen útra keltek?
Sok név, megannyi ember és sok hon fia;
Spanyol, dán, angol, német, francia;
Ez új világból jött az ó-világba,
Vagy Alpeseokról szállt az Adriára . . .
S mind, mind tovább, előre ment s ki tudja,
Hogy merre vitte s tart-e még az útja?

Ti gondtalan, ti röpke vándorok,
Egy-egy nevet, kik itt beírtatok,
Az arcotokból, lényetekből semmi nyom,
Habár a vágytól égve kutatom.

Hisz itt a légben, mely szobámba rezdül,
Hány ember, asszony, gyermek ment keresztül:
Es nem hagyott még oly nyomot se ben,
Mint könnyű sarka síma tengeren.
S a tér, a melyben testem fog helyet,
Nemrég az ő testöknek engedett;
És minden testtel itt e térben egy világ:
Érző, gondolkodó, cselekvő ember állt . . .
De hogy tovább haladt — utána nyomba!
Szárnyát a végtelen tér ujra egybevonta,
Miként ha nem járt volna benne senkisémm. . .

Mért volt tehát? — remegve kérdezem! . . .
Mi emberek, kik járunk át az életen,
Küszködve itt is, ott is, száz helyen,
És mindig azt gondoljuk önmagunkba,
Hogy, mit tevénk, nyomot hagy majd a munka,
Van cél, melyért lenni kell és ép eként! —
Ki mondja még, vajjon nem tévedünk?
Hogy létünk össze nem csap-e sírunk felett
Oly nyomtalan, mint lég ez utazók megett? . . .
. . . A könyvet közbe lassan forgatám.
Csodálva várt a szép olasz leány.
Hogy vár a könyvre már is elfeledtem,
S a tollat is leejtém önfeledten. . .

De im a szép lány ujra kérve, szólat:
„Signor, néhány rövidke szóval
Hazáját és nevét jegyezze be,
Azt is hová megy s honnan érkeze?“

S immár beírtam. . . Amde a való helyett,
Mit érzetem sugott s mi így következett:
Hazám a Tellus, ember a nevem;
Az már a múlté — „honnan érkezem“ —
A hová megyek? Egy olyan óceán
Van én előttem, melynek partja sínes talán . . .
S hozzá tevém — de szóval — telderülve:
„Ha nem jó, Signorina, hát törölje!
Akkor csak ugy lesz, mint talán az élet,
Mely nagy könyvébe egy sort írat véled —
Aztán kitörli, mintha ott se volna —
Törölje bizvást, drága Signorina!“ . . .

Venezze, 1890.

Gonda Dezső.

Margit rózsája.

Irta: Gergely Antal.

Ott állott a kertnek a kellő-közepén,
viruló szegfik és szerény árvácskák
között, mint egy igazi királynő. Mikor
megjött a tavasz s bimbói kihasadtak,
odamentek hozzá a tarka pillangók,
azután beszéltek neki az ő nyelvökön,
titkos, édes dolgokat, a melyekre szinte
elpirult a hófehér rózsza, a játszi szel-
lőtől ingó lombjai pedig igent integet-
tek rá, mire megannyi csókkal feleltek
a bohó lepkék.

Milyen jó dolga is volt. Minden este
Margit öntözgette kis kezeivel, s midőn
már a nap a lombos fák mögé bujt el,
odament ő is hozzá és beszélgetett
neki — ki tudja mit. Mikor oda hajolt

hozzá, úgylátszott, mintha a fehér rózsák
között egy piros is volna. Igazán rózsza
volt ő, égő, piros rózsza. Most is ott áll
mellette s ugy elbeszélget neki, az a
másik rózsza pedig olyan szorgalmasan
hallgatja a szót — s még csak el se
mondja senkinek, még a pillangóknak
sem. De hallga csak! Messziről lágy
fúvlya szó hallatszik, olyan búsan,
olyan kéréleg, mind közelebb, közelebb
jőve:

. . . „Irigyelik tőlem azt a csillagot.

A mely az én életemre ragyogott.“

A leányka figyelve megy a sövényig,
de a mint kitekint ijedve, kapja vissza
fejét és fut, fut, megsem áll mig kis
kamrájába nem ér. Ott azután szívére
nyomja kezét, mintha csitítani akarná.
Az meg csak azért is erősebben dobog.
— Mikor ugy megijesztette az a csúf
Pista. Pedig hát Pista nem is volt olyan
csúf, nem is akarta Margitot ugy meg-
ijeszteni; de ki tehet róla, hogy az
ilyen kis leányok olyan ijedősek.

Lecsillapította végre nagynehezen, s
még kacagott is rajta, hogy ugyan miért
is ijedt meg. Majd megmutatja ő holnap
hogy csak azért sem ijed meg. Mintha
tudta volna, hogy ismét eljö Pista. Az
pedig csakugyan eljött, előre hirdette
jöttét az andalgó fúvlya szó. A leány
kedves várakozással tekint felé, szeméi
ugy ragyognak, a szíve ugy dobog, tudja
is ő miért. Egész közel hallatszik már
a dal, s ő megismeri járásáról(?), hogy
ez a Balogék Pistája. A mint meglátja
a legényt, hirtelen eldugja fejét a rózsák
közé, pedig csak annál jobban meglátszik,
hogy milyen piros az arca. A legény
megáll a sövénynél s ugy elgyönyörködik
azon a sugár leányon. Az pedig igen
szorgalmasan tisztogatja a rózsáját,
mintha bizony volna mitől.

Elhallgattak volna talán itéletnapig
is, de egy gonosz tüskének volt amny
esze, hogy szólásra bírja Margitot —
nem a legbarátságosabban akadván ten-
nyerébe. Nagyot sikoltva ugrott el ked-
venceze mellől, megis bánta nagyhamar
— még bizony kényesnek gondolja őt
Pista. Pista pedig nem sokat gondol-
kodott, hanem hirtelen túltette magát
a sövényen s ott termett a leány mel-
lett.

Mi lelt hugom, darázs csipett meg?

Mitől ijedtél meg ugy?

Az pedig legjobban tőle ijedt meg,
mikor olyan közel volt hozzá. Hiszen
ezt onnan kívülről is megkérdezhette
volna.

„A tüske, a tüske“ szepegte mégis.
Mire Pista igen nagy készséget muta-
tott rá, hogy minden tüskét letördel.
Ebbéli szándékát már végre is akarta
hajtani, hanem Margit nem engedte.

„Majd bizony az én rózsámat“:

— „De ha megbántott“.

„Sohse bántott az, te vagy az oka,
miért néztél rám“. (Pedig milyen jól
esett neki, hogy rá néz.)

Pista itt megakadt, majd meg elkezdte a virágot dicsérni.

„Milyen szép virág ez. Ilyen talán még a Kántorék Erzsijének sincs.“

„Nincs ám, szólt belé Margit is a nagy magasztalásba, még mindig sebes tenyerét nyomkodva kötényével. Hanem itt csak megint megakadt a beszéd. Hiába, mindakettő igen sokat akart mondani, úgy történt azután, hogy mindaketten hallgattak. Meg olyan nagy gyerekek volt még mindakettő: tizenhat éves az egyik, tizennyolcz a másik. Mégis eléggé nagy arra, hogy szíve dobogását észrevegye, megértse. Hisz' eleget hallottak róla a nénémasszonyoktól, bátyámuraméktól kukoriczafosztáskor, meg a téli esteken. És a szabad természet — melynek keblén éltek — lombos fáival, éneklő madaraival; a nyíló virágok; a csevegő patak habjai; a mindent ölelő kék ég — nem legnagyobb tanítóje a szerelemnek?“

Megint Pista unta meg a hallgatást, hát csak újra neki fogott a beszédnek.

— Nem adnál nekem a virágodból Margit?

— Ugyan minek volna az neked?

— Én Istenem, minek volna, hát a kalapomhoz bokrétának.

Most meg Margit akadt meg. Adott volna ő, de ha megtudja az apja.

— Adnék én, hanem . . .

— Mit hanem, nem engedik ugy-e? Hejh! pedig mig boldogult apám élt, s az a csapás sem ért bennünket, engedték örömet. De mit törödnék én avval, hanem már te is — a kiről pedig azt gondoltam . . . már te is hallgatsz reájok, te is elfordulsz tőlem.

— Csak azért se hallgatok, itt a virág — szólt neki pirulva a leány — de most már eredj.

— Megyek, megyek, de ugy, hogy te nem fordulsz el tőlem, mivel szegények lettünk, ugy-e jó szívvel leszel irántam?

— Ugy-ugy.

— Köszönöm, az Isten áldjon meg Margit.

Margit ugy szeretett volna még mondani neked valamit, de szüzi szemérem visszatartá ajkairól a szót.

— Isten áldjon meg Pista.

Mikor aztán nem látta már, odahajolt a rózsához és elmondta annak.

* * *

Elmult a tavasz, utána a nyár is. A mita kettő növesztett, érlelt, betakarítá a szorgos ős. A rózsá is elhullatá virágait. A lepkék is eltűntek, hogy a jövő tavasszal új nemzedékben föltámadjanak. Lassan a mogorva tél is beköszöntött, köszöntésül jót rázván fehér szakállán, mitől olyan szép fehér ruhája lett a mezőnek s olyan jó meleg takarója a gyenge füveknek, a kicsiny virágoknak. A faluban megkezdődtek a dísznótorok, a lakzik. Margit apja is tett néha, néha egy-egy gyenge czélzást, hogy „No

lányom, maholnap te is fokötő alá kerülsz.

Szegény Margit, hogy elszomorodott erre a szóra, mikor nem volt közelben senki, kinek reményét, bánatát elmondhatta volna, a ki őt megvigasztalta volna. A Pistát se látta már rég. Egyszer aztán csakugyan beállított a násznagy szokásos mondókájával: hogy a bíró uram Pali fia megszeretvén a kegyelmetek kertjének szép virágát, szeretné azt az ő kertjökbe átplántálni. Nem volt kifogása Margit apjának semmi sem. Hogy is lett volna. Mekkora tisztesség az, rokonságba jutni a gazdag Dombiékkel. Meg hát Pali is szemrevaló legény volt, az igaz, hogy egy kicsit kikapó, de majd rendre tanítja az asszonyt.

Margitot nem is igen kérdezték. Minek is, hiszen a jó gyermek azt akarja, a mit az apja mond neki. De hát parancsoljatok a virágnak, hogy nyiljék a hó között; parancsoljatok a szívnek, hogy szeressen, vagy ne szeressen.

Megtörtént a lakzi. Fényes volt, hét falura szóló. A Jóska bandája huzta a talp alá valót, az pedig érti a mesterségét. Vigadott is mindenki kedve szerint, csak a szép menyasszony volt hallgatag és halvány. Még a táncztól sem pirult ki, pedig egykor . . . Sajnálja az apai házat mondogatták. Majd annál vigabb menyecske lesz, ereszté közre Csapóné nénémasszony. De rossz jónak bizonyult, mert csak nem akar felvidulni a menyecske. Az ura eleinte kérlelgette, dédelgette, majd durván bánt vele.

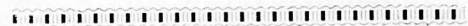
Napról napra fogyott szegény s mire megjött a tavasz s kinyílottak a virágok ő is olyan fehér lett, mint az a másik rózsá ott a kertben.

A Pista gyerek furulyája pedig egyre bússabban szólt. Ugyan mi lehet a baja annak a gyerekeknek?

A kis ibolyák, a tavasz első szülöttei már elhervadtak s helyöket a csengevényis gyöngyvirág foglalta el. Margit hervadt, mint az erdei virág, melyet kertbe ültetének. Az öreg Szomor csak a fejét csóválta, ugyan mi baja lehet annak a gyerekeknek.

Szép holdvilágos esteken ugy elnézette Margit az eget. Milyen jó lehet ott, ott nincs szegény, nincs gazdag, mind egyenlők, a tisztelendő ur is ugy prédikálta. S ez a vágya azután igen hamar beteljesedett. Egy szép májusi reggelen megkondultak a kis falu harangjai, hirdelve, hogy valaki ismét elment ama örökös hazába, hol csend és béke uralkodik. A halott Margit volt. Csupán azt kívánta halála előtt, hogy kedves virágát, azt a szép fehér rózsát oda ültessék sírjára. Megtették neki. A rózsá pedig ott is virít, mintha nem tudná, hogy milyen szomorú helyen van. A pillangók oda is eljárnak hozzá és most is beszélnek neki titkos, vidám dolgokat. Mikor azután megjő az est, s milliónyi apró bogarkák döngicsélése és a tücsök czirpelése tölti be a levegőt, fel-fel hangzik egy siró furulya-

szó a sir előtt, mely Margitot takarja megáll egy ifju, könnyeitől harmatos lesz a rózsá. De hajh! nagyon forrók lehetnek azok a könnyek, mert a hova hullanak, elhervad tőlük a virág.

J e n n y.

— Heine —

Harminczöt év van vállamon most,
Tizenöt sincs a tieden . . .
Oh Jenny! régi álmom ébred
Ha szemeim reád vetem!

Ezernyolczszáz és tizenhétben
Egy szép lánykát ismertem én,
Mint te, olyan volt ő egészen,
Haját is így foná fején.

Midőn az egyetemre mentem,
Kérém: várj meg, szép gyermekem,
Itt lészek tüstént s ő viszonzá:
„Egyetlen üdvöm vagy nekem.“

Már három éve tanulám a
Törvényt, hogy május elseje
Göttingába hozá a hírt, hogy
Mennyasszonyom férjet lele.

Májusnak első napján történt!
Völgyön, mezőn a kikelet
Mosolyogva járt, madárdal hangzott,
A rovar is örvendezett.

Én halavány s beteg valék, az
Erőm apadt: csupán az ég
Megmondhatója: azon éjjel
Milyen fájdalmat érezék.

Főlépülék. Egészségemnél
Nem erősb a hegy tölgye sem . . .
Oh Jenny! régi álmom ébred.
Ha szemeim reád vetem.

Mónos Béla.

C s a l á d é l e t.

Boldog az, kit kis családja
Vesz körül vig gyermek lárma:
Az vigan él, vigan él
A világgal sem cserél.

Mit az élet hoz: bu, bánat
Kis családból messze szállnak:
Az a pajzán tréfa, zaj
Elfelejteti hamar.

Gondredőzött homlok újra
Kiderülve, felvidulva;
Eltűnik a gond, redő
Elsímitja drága nő.

Lágyan fog a karja át, ha
Arczodon sötétet látna:
Eltűnik oszt már a gond
Lágy karjával át ha font.

Óh de itt is irigyelnek,
Nézd az a picziny kis gyermek!
„Endem isz no apa hát
Ölelj, ne ezat a mamát.“

Boldog az, kinek irigye
Csak a gyermek piczi szíve,
Ez a kicsi kis világ,
Üde, mint tavasz-virág.

Boldog az, kit kis családja
Vesz körül, vig gyermek lárma:
Az vigan él, vigan él
A világgal sem cserél!

Róna Béla.

LENA.

VITTORIO BERZEZIO REGÉNYE.

Olaszból fordította: V. SZŐCS GÉZA.

(Folytatás.)

Alberto mélyen meg volt győződve bűnösségéről, azonban nem egykönnyen ment, megszabadíthatni lelkét a nagy vétectől, a melynek gyökerei mélyen benne voltak szívében; nem felelt semmit, csak lehajtott fővel, csüggedten hallgatott.

A barát látta, hogy a fiu nem tért meg még az erény útjára.

Megharagudt tehát, s most már erőteljes szavakkal ostromozta a világ csalafaságát, ravaszságát, s a földi gyönyörök hiábavalóságát, mulandóságát.

A szegény fiu mozdulatlanul ült mellette, halványan, akár egy mumia.

— Igen, én el vagyok veszve, kiáltott fel végre az elkeseredés, és a kétségbe esés hangján. Igen, én átkozott vagyok! Az Ur felém fordítá arcát és én elfordulok tőle — és én a sötétség országában tévelygek — de mikor annyira szeretem őt!

S kiment, majdnem magán kívül az utczára, a melyet sokáig bolygott aztán, mintegy láthatatlan démon által üzve-kergetve.

A Léna ablakai alá szaladt; seholl semmit sem láthatott. Az ablakok becsukva, némán, sötéten meredtek le reá.

Végtelen keserőséggel lelkében távozott, föl s alá sétált, mint egy alvó-járó. — Rossz sorsa a korzóra vezette. A mikor ő, a látottak felett végképen elkeseredve, a kocsí irányát követte, úgy vette észre, mintha a Léna lakása felé vezetne az.

Tehát visszasietett az ő ablakai alá. Leszállt az est; egy gyönyörű kellemes juniusi alkony, telve sejtelmes édes suttogással és illattal. Az ég csillagos volt, a fák lombozata megrezgett a gyöngéd esti szellőben.

Minden nyugodt, csendes volt — csak a szegény ifju szíve dobogott sebesen.

Hogy a Léna lakása elé érhesse, Albertonak el kellett haladnia az Angelenesi színház előtt, a hol ez időtájt éppen francia színészek játsztak operát és balletet.

Főleg a primadonna, a ki csodálatosan szép nő volt, s úgy énekelt, akár csak a fülemile — így mondták legalább a „társaság lionjai“ minden zenekedvelőt becsalogatott a színházba.

A pillanatban, melyben Alberto a színház előtt elhaladt, érkeztek meg az urak és urnők fogatai, a bon-ton szerint az első felvonás végére.

Egy ilyen kocsí heves dobogásba hozta a mi fiatal emberünk szívét, mert benne ült — Léna, fiatal szépségének egész könnyed bájával.

Léna nem látta meg őt. A kocsí elment, s a leány azokkal, a kiknek tár-

saságában kocsikázott, bement a vestibul — be.

Alberto habozott egy pár pillanatig, utána is ment, majd visszahökken. Még életében nem volt soha színházban! Mert mindig úgy hallotta emlegetni, mint a kárhozat, s az erkölcsi romlottság melegágyát.

De mindenképen akarta látni őt. Egész tömeg ember ment be, szép csendesen — a kocsik egyre-másra szállították a fényesebbnél-fényesebben öltözött hölgyeket, meztelen vállakkal, virággal keblükön és hajukban, mintegy versenyezve egymással a szeretetreméltó kaczerködésben.

Ugy tetszett Albertonak, mintha valami sajtáságos delejes áram járná át testét, mikor egy-egy ilyen szép nőnek a mosolygása véletlenül reá esett.

Némi jóleső megnyugvással hallgatta a zenekar előjátékát; a hegedűk gyengéd, szerelmes jajongását, a melybe lassan-lassan belé vegyülnek a többi hangszerek is erővel teljesen; aztán egy igazán bájos nőnek, szerelemről szóló énekében gyönyörködhetett.

Egy úr érkezett e perczben; gyorsan besietett, a jegyet még kezében tartva, hogy hallhassa a híres primadonna első szólóját. — A ragyogó csillárok, a meleg, a látvány újdonsága egész önkívületi állapotba ringatták Albertot.

Egy másik nem kevésbé szép leeresztett hajju, hófehér vállu, duzzadt, erősen pirosra festett ajku nő, énekelt akkor, a szív legmélyére ható hangokon.

Alberto e pillanatban érezte leginkább a földi gyönyörök ördögi incselkedésének hatalmas voltát. Tekintete hirtelenséggel Lenát kereste; talán soha úgy nem érezte szerelmének lángoló hevét, mint ekkor.

(Folyt. köv.)

Piczike lányom.

Piczike lányom, beh
Nagy öröm vagy nékem!
Nincs virág a mezőn
Es csillag az égen,
Mely pótolná a szépséged
Áldom a gyönyörűséged!

Mint hamar özecke,
Ugy szeded a lábad,
Kipirít, lihegtet
Szép gyermeki vágyad.
Tarka lepe a kezében —
Mért a vágyam elérhetlen?

Ha ajkad, ez ezüst
Csengetvü megszólal,
Fülemüléske sem
Versenyez e szóval.
Enekelő kis madaram —
Mi da'ra várok untalan?

Hogyha kezeidet
Kulcsolod imára.
Lelked sugarától
Fut a bűn homálya.
Oh ártatlan együgyűség —
Mit bánat a hiu dicsőség?

Fehér lilium közt
Fakadt piros rózsza:
Olyan a te orczád,
S csókot szedek róla.
Édes virágos tavaszom —
Oh mire van még panaszom?

Te galambszemű, te
Nevető vig gerle,
Aranyos leányom,
Repülj e kebelre!
Legyek hasonlatos hozzád —
Gyermekeké a mennyország!

Sántha Károly.

Perditáról.

Ismertem őt; daczos leány volt,
Szemében átkos sorsa lángolt,
Hiú vágya: a fény, a pompa
Lelkét az ingoványba vonta.

Ott vergődik most lenn a sárba,
Güny, szenvedés lett útítarsa: —
Oh tudtam én, ez lesz a vége.
S titkon egy könyvet ejtek érte . . .

Szjó Sándor.

Rózsabimbó.

Rózsabimbó fakadása
Rózsabokron, ágon
Nincs mint én oly boldogember
Kerek e világon.

Rózsabokor, kis angyalom
Piczi piros ajka;
Rózsabimbó, festő bimbó
Az édes csók rajta.

Kaptam én is e bokorról
Egy kis bimbót tőle . . .
Kis angyalom nem adnál-e
Még egy párat, akár százat
Ezret is belőle?

Róna Béla.

Képtalány.

Számrejtvény.

45, 46, 47, 48, 14, 19, 35. Gyönyörűen éneklő madár.
25, 16.
7, 8, 42, 21, 4, 49, 35, 36. A Szt.-István-rend főpapja.
39, 33.
17, 3, 2. Ásvány.
6, 33, 35, 31, 37. Államférfiaink egyike.
12, 11, 10, 1, 22, 50, 51. Bokor.
20, 26.
24, 30, 32, 9, 34, 32, 18. Női név.
38, 43, 40, 41. Másként domb.
Télen keveljük, nyáron
félünk tőle.
23, 28, 15.
5, 43, 13, 43, 29. Igáinkra ebből ne sokat
rakjunk.
44, 11, 27. Kertedet ettől takarítsd.
1—51. Egy kedvelt népdal két első
sora.

A mult számban közölt talányok megfejtése:
A képtalányé: Dunagözhajózási vállalat.

A számrejtvényé: Későn hozott az élet össze.
Más férfihoz vagy már te kötve;
Titkolt hevünk útjában áll,
Törvény s a megszokott morál.